

Phải Cố Gắng

Du Uyên

Đạo gần đây tôi gặp nhiều chuyện bất như ý tới nỗi ớn cuộc sống này kinh khủng. Thiệt ra, cũng không phải đòi chơi “chiêu” gì mới – chỉ toàn những “chiêu” cũ, nhưng ở mức khó hơn. Ngoài ra, nó còn “chơi không đẹp”, “đánh hội đồng” tôi trong lúc tinh thần lẫn thể chất đều kiệt quệ.

Chú bệnh tật nhưng chú vẫn cố gắng trong tự trọng – Nguồn: Cẩm Hoài

Nhưng đành chịu thua sao? Trong khi biết bao người – nghèo hơn mình, giàu hơn mình – vẫn đang cố hơi hóp thở để lặn ngụp qua cái bể khổ này. Họ cố gắng vì cái gì, hạ hời phân giải... Những lúc buồn chán như thế này, mạng xã hội đem lại một liều thuốc tinh thần rất mạnh (nếu bạn biết cách tận dụng). Nó cho tôi đọc được bài viết kể về người đàn ông bị tật ở lưng (khiến lưng cong quắp lại) chăm chỉ lái chiếc xe máy cũ, ngày ngày chạy xe từ Hóc Môn lên trung tâm Sài Gòn để bán rau – 4,000 VND/bó. Mua rau thì được, nhưng đưa thêm tiền là ảnh không nhận. Nhiều người xác nhận điều này, khi hỏi

- Vì sao lúc thấy chú bán chỗ này, lúc thấy chú bán chỗ khác?

Anh nói:

- Chú biết ai cũng thương chú, muốn giúp chú. Còn nhiều người khổ hơn chú, họ còn không đi bán được, cháu để tiền đó giúp họ.

Có lẽ, đời anh phẩm giá là quý nhất, anh đang cố gắng giữ nó lại cho mình, và bớt những rách nát đời anh. Cảm ơn anh, phẩm giá của anh cũng dạy cho tôi biết mình phải đứng dậy, cố gắng không phụ lòng những người đã giúp mình, không bỏ rơi những người mình đang giúp...

Bà cao niên nhưng vẫn vui vẻ với kế sanh nhai bên lề đường – Nguồn: Nguyễn Trung Kiên

Rồi tôi thấy hình ảnh bà lão có nụ cười hiền hậu làm sáng nguyên góc đường Nguyễn Đình Chiểu – Nguyễn Thiện Thuật. Bà bán bánh đậu xanh được nặn khéo léo thành từng quả xoài, ổi, cam, mận... dọn hàng từ cỡ 6 giờ chiều và thường bán tới khoảng 9 giờ là hết bánh. Có hôm ế, bà ngồi mãi tới khuya mới thu dọn về.

Tôi làm biếng sao đành, khi bà đã ở tuổi để được... má tôi, vẫn kiên trì nặn từng cái bánh với màu sắc tươi sáng, thơm ngon, vừa kiếm thêm đồng ra đồng vào, vừa giữ một nghề thủ công sắp “thất truyền”.

Và, vô số lần đi ngang cây xăng ngay ngã tư Pasteur – Võ Thị Sáu, là vô số lần tôi luôn thấy hai mẹ con bán vé số ngồi học bài giữa tiếng xe cộ. Bé viết từng chữ nắn nót. Có khi học mệt, bé gục ngủ trên bàn nhựa, tay vẫn cầm cây

bút. Ai cho tiền, hai mẹ con không nhận, chỉ mời mua vé số. Nếu là sách vở, bút màu, họ mới nhận. Một người mẹ bình luận: “Ngày trước mình hay nói với con mình rằng học không tốt cho đi bán vé số. Cho tới gần đây mình mới biết một phụ huynh trong lớp con mình đi bán vé số thật và bé con của chị ấy học rất tốt luôn. Minh

nhận ra việc lười những việc lao động chân tay ra để hù dọa con là một điều rất tệ vì không phải ai làm nghề đó cũng đều lười học, có khi họ không có được một cơ hội học tập tốt thôi.”

Tôi nhận ra, khi em bé đó đang dãi nắng, dầm mưa – đang gồng mình cố gắng gắp ba-bốn lần những đứa trẻ bình thường để thoát khỏi vòng lặp lại số phận của mẹ nó... Tôi đang nằm trườn trên giường khóc, thật xấu hổ!

Trẻ nhỏ, mẹ đơn thân vẫn kiên trì sống – Nguồn: Facebook

“Cố gắng” tự nó không phải là một đức tính tuyệt đối. Người ta “cố gắng” vì nhiều lý do: vì phẩm giá, vì mưu sinh, vì tương lai, và vì cả sợ hãi, tham vọng...

Mấy hôm triều cường lên nặng nề, dân ở khắp Sài Gòn rớt nước mắt vì ngập nặng. Ngập sáng, ngập chiều, ngập đường, ngập nhà, ngập quán, ngập hầm xe, ngập hư tài sản nên thành ra ngập nước mắt. Nghe nói, mấy chục năm mới ngập cao như vậy. Tôi nhìn con đường đầy nước trước nhà tôi – trong một xóm nhỏ ven sông, rồi máu nhiều chuyện nổi lên. Lại nghĩ, sao người giàu có thể bỏ hơn 200 triệu VND/mét vuông để mua đất ở một vùng đất có “truyền thống” ngập như Thảo Điền (Quận 2 – Sài Gòn). Tại sao, những doanh nhân lớn, của các tổng lãnh sự, những cộng đồng chuyên gia nước ngoài... lại chọn vùng đất mà ngập được coi là “đặc sản” đó? Trong khi bản thân tôi, nếu có tiền đủ mua đất ở Thảo Điền, tôi sẽ đi xây trang trại ở nơi nào đó mà... ẩn cư cho rồi. Những người giàu ngoài kia, những người đang cố gắng ngập lặn giữa dòng nước ngập để về biệt thự (đã được nâng cao cả mét so với mặt đường) lộng lẫy của mình, lý do của họ là gì? Họ có thể ở một cái biệt thự lộng lẫy trên khu đất cao hơn mà... Và bên cạnh người giàu thiệt, trong khu Thảo Điền danh tiếng kia cũng có rất, rất nhiều người cố gắng tồn tại, cố gắng bầu víu ở đó, để được gắn mác “sống khu nhà giàu”, để tìm cơ hội để là một phần trong đó. Đó cũng là một sự cố gắng lớn lao, vì tham vọng, cũng vì tương lai. Thiệt ra, tôi không biết có nên học hay không!

Tuy đa số dân Việt Nam nghèo, nhưng người giàu cũng vô số kể, những thứ gì mắc nhất mà thế giới vừa mở bán – ở Việt Nam có người sở hữu liền. Nhưng người giàu được nhắc nhiều nhất gần đây là vợ chồng Ngân98 – Võ Thị Ngọc Ngân (sinh năm 1998) và Lương Bằng Quang (sinh năm 1982). Thứ nhất vì họ nổi tiếng, thứ nhì vì họ là người nổi tiếng đang bị khởi tố với nhiều cáo buộc tày trời. Chuyện cáo buộc chưa có khẳng định rõ ràng, tôi không bàn sâu, chỉ biết rằng, theo công an TP.HCM, khi cưỡng chế khám xét kết cấu của nhà họ, tạm giữ hơn 80 sổ đỏ, 8,000 USD tiền mặt và 4 sổ tiết kiệm ngân hàng (tổng tiền tiết kiệm của 4 sổ 3.2 tỷ VND). Lương Bằng Quang còn mới bị cáo buộc đưa 8 tỷ VND cho một người có “quan hệ rộng” tên

Lê Sỹ Cường với mục đích “lo liệu” (chạy án). Ngoài ra, hai người từng khoe rằng có biệt thự, có resort, có xe sang... Nói chung, tiền thiệt của họ đôi khi nhiều hơn các doanh nhân – triệu phú. Nhưng trước khi bị bắt, ngày ngày họ vẫn livestream quảng cáo sản phẩm, đi diễn khắp nơi từ trong ra ngoài nước (cả Campuchia – nơi nhiều người lo ngại). Họ cũng có sự cố gắng lớn của họ đó chứ!

“Đặc sản con phố nhà em – Thảo Điền, Quận 2” (giá đất 2025: hơn 200 triệu VND/mét vuông) – Nguồn: Hoàng Hương Giang

Dĩ nhiên, cái cố gắng của hai phú ông, phú bà này khác với những kẻ khốn đốn bên trên, tôi nghĩ vợ chồng Ngân98 cố gắng không phải vì mưu sinh, vì tương lai nữa. Họ đang cố gắng vì cần sự công nhận từ đám đông, nơi họ từng bị ruồng bỏ bởi những thị phi (khá tày trời) trong quá khứ. Đó cũng là một mưu cầu chính đáng. Đám đông thì sao? Tôi tin chắc rằng, nếu cách đây 5 năm, 2 người này bị bắt (vì bán thuốc giảm cân chứa chất cấm, Ngân98 đã bán 10 năm) sẽ không ai bênh vực hay «thấy tội». Nhưng hiện

nay thì khác, họ được nhiều người thấy tội, thấy tiếc, thấy xót... chứng tỏ, sự cố gắng của họ có kết quả. Vì vậy, sự cố gắng của họ cũng đáng học hỏi, với một người sơ hở là muốn từ bỏ mọi thứ như tôi!

Nghĩ kỹ lại, ban đầu tôi tưởng cuộc đời “đánh hội đồng” tôi. Nhưng ngòi kể lẽ xong, tôi thấy hình như cả Sài Gòn cũng đang bị “đánh hội đồng”. Bể khổ này không chữa một ai, chỉ là ta chọn ngụ lặn ở vùng nước nào? Vùng nước của phẩm giá thanh cao, vùng nước của mưu sinh kiên trì, hay vùng nước của tham vọng lấp lánh... Được cái, điểm chung giữa người nghèo như anh bán rau, bà bán bánh, bé bán vé số... và người giàu như dân Thảo Điền, vợ chồng Ngân98... là tất cả đều lì. Ai cũng đang cố hơi hóp thở dầu cơm áo, tình tiền, kinh tế, xã hội, chính trị... đề đầu xuống giòng nước. Tôi, sau những ngày ớn đời, nhận ra mình không có lựa chọn nào khác ngoài việc... cố tiếp, cố một cách lì lợm hơn nữa. Coi ai sợ ai cho biết!

DU